

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

FONS DE GARANTIA AGRÀRIA I PESQUERA DE LES ILLES BALEARS (FOGAIBA)

11184

Resolució de la presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA) per la qual es determinen les mesures que cal adoptar a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears referents al règim transitori de flexibilitat en relació amb els ajuts als règims voluntaris en favor del clima, el medi ambient i el benestar animal (ecorègims), que preveu el Pla estratègic de la política agrària comuna

Fets

1. El 31 d'agost del 2022, la Comissió Europea va aprovar el Pla estratègic de la política agrària comuna (PEPAC) d'Espanya estant actualment en tràmit la normativa nacional que en regularà l'aplicació a partir de l'any 2023.
2. Un dels aspectes que regularà aquesta normativa són els ajuts als règims voluntaris en favor del clima, el medi ambient i el benestar animal (ecorègims), que preveu l'article 31 del Reglament (UE) 2021/2115 del Parlament Europeu i del Consell, de 2 de desembre de 2021, que es vincularà a pràctiques relacionades amb la rotació de cultius i sembra directa en terres de cultius, cobertes vegetals i inertes en cultius permanents, sega sostenible, establiment d'aquestes i marges de biodiversitat, pasturatge extensiu i, finalment, establiments d'espais de biodiversitat en terres de cultius i cultius permanents.
3. Mentre no entri en vigor el Reial decret estatal, el Fons Espanyol de Garantia Agrària OA va aprovar, mitjançant la Resolució de 5 d'octubre de 2022, un règim transitori de flexibilitats que han d'adoptar les autoritats competents de les comunitats autònomes —atenent les necessitats i realitats pròpies d'aquestes— en relació amb els ajuts als règims voluntaris en favor del clima, el medi ambient i el benestar animal (ecorègims), que preveu el Pla estratègic de la política agrària comuna.

En aquest sentit, "l'Anàlisi de la vulnerabilitat sectorial al canvi climàtic en els municipis de les Illes Balears" i "el Full de ruta per a l'adaptació al canvi climàtic a les Illes Balears" estableixen que els principals factors climàtics que afecten l'arxipèlag són la disminució de precipitacions mitjanes, les onades de calor i les pluges intenses amb inundacions puntuals de les zones agràries. Això implicarà una sèrie de conseqüències biològiques com, per exemple, el retard o l'avançament de la fenologia de diferents espècies d'interès agrícola, la reducció de rendiments en determinades produccions, alteracions fisiològiques en els cultius, la reducció de la pol·linització, la reducció de la producció de pastures verdes al sector boví, oví i cabrú, l'aparició d'espècies invasores i la pèrdua de biodiversitat.

4. Per tant, mitjançant aquesta resolució —mentre no entri en vigor la normativa estatal aplicable— es pretén adoptar una sèrie de flexibilitats dels requisits que cal complir pels potencials beneficiaris dels ajuts als ecorègims que preveu el PEPAC.

Fonaments de dret

1. L'objectiu 4 del Pla estratègic de la política agrària comuna (PEPAC) 2023-2027.
2. L'article 31 del Reglament (UE) 2021/2115 del Parlament Europeu i del Consell, de 2 de desembre de 2021, pel qual s'estableixen normes en relació amb l'ajuda als plans estratègics que han d'elaborar els estats membres en el marc de la política agrícola comuna (plans estratègics de la PAC), finançada amb càrrec al Fons Europeu Agrícola de Garantia Agrària (FEAGA) i al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), i pel qual es deroguen els reglaments (UE) núm. 1305/2013 i (UE) núm. 1307/2013.
3. La Resolució de 5 d'octubre de 2022, del Fons Espanyol de Garantia Agrària OA, per la qual s'estableix el règim transitori de flexibilitats que han d'adoptar les autoritats competents de les comunitats autònomes en relació amb els ajuts als règims voluntaris a favor del clima, el medi ambient i el benestar animal (ecorègims) que preveu el Pla estratègic de la política agrària comuna.
4. La llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears.

5. L'article 2.a del Decret 64/2005, de 10 de juny, de creació del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears, estableix que el FOGAIBA té per objecte executar la política de la conselleria competent en matèria d'agricultura i pesca referent a l'aplicació de les mesures de foment i millora dels sectors agrari i pesquer, incloses les que deriven de la política agrícola comuna i dels fons procedents de l'Instrument Financer d'Orientació de la Pesca, de les mesures de desenvolupament rural i d'altres règims d'ajuts que preveu la normativa de la Unió Europea.

6. L'annex 1 del Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en el qual s'acorda l'adscripció del FOGAIBA a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Per tot el que s'ha exposat, dicto la següent

RESOLUCIÓ

PRIMER. Adoptar les mesures de flexibilitat següents respecte als requisits que han de complir els beneficiaris dels ajuts als ecorègims que preveu el PEPAC.

1.1. Ecorègims d'agricultura de carbó i agroecologia: pasturatge extensiu, sega i biodiversitat a les superfícies de pastura

- A causa de la baixada contínua de la precipitació mitjana en les últimes campanyes agrícoles, juntament amb les onades de calor, pluges torrencials i altres adversitats climàtiques, cada vegada més freqüents, que posen en perill la producció de pastura a les Illes Balears, per a la pràctica de pasturatge extensiu, es redueix a 90 dies el període mínim de pasturatge amb animals propis de l'explotació.
- Així mateix, a causa de les circumstàncies excepcionals derivades de les alteracions climàtiques que pateixen els ecosistemes mediterranis insulars altament vulnerables a les condicions canviants del clima, la disponibilitat de pastures es troba compromesa. Per aquesta raó, la càrrega ramadera mínima mitjana anual es fixa en 0,2 UBG/hectàrea i la càrrega ramadera màxima en 1,8 UBG/hectàrea, sobre les superfícies de pastures permanents o de pastures temporals determinades que acull aquesta pràctica.
- Respecte a l'ajuda relativa a la sega sostenible, per afavorir, d'una banda, el cicle de vida dels lepidòpters i, de l'altra, el cicle vegetatiu de les superfícies de pastures, s'estableix a les Illes Balears un període de no aprofitament de les superfícies de pastures permanents o temporals objecte de sega de 60 dies durant els mesos de juliol i agost, en què no es podrà dur a terme cap activitat.

1.2. Ecorègims d'agricultura de carbó i agroecologia: rotació de cultius i sembra directa en terres de cultiu

A causa de la baixada de la precipitació mitjana anual durant els últims anys a les Illes Balears:

- Per a la pràctica de rotació de cultius amb espècies millorants, es redueix a un mínim del 40% el requisit que la superfície de terres de cultiu corresponent presenti cada any un cultiu diferent del cultiu previ. També s'aplicarà el mateix criteri a les explotacions en les quals més del 25% de la terra de cultiu corresponent siguin espècies plurianuals.
- Així mateix, per a aquesta pràctica, el guaret no podrà superar el 40% de la superfície de la terra de cultiu corresponent de l'explotació.
- Respecte a la pràctica de la sembra directa, es permeten fer tasques verticals superficials, sempre que es mantingui el rostoll sobre el terra, de manera que estigui cobert durant tot l'any.

1.3. Ecorègims d'agricultura de carbó: cobertes vegetals i cobertes inertes en cultius llenyosos

- Quant a la pràctica de cobertes vegetals espontànies o sembrades en cultius llenyosos, es permeten tasques superficials poc profundes que no suposin el volteig del sòl ni la modificació de la seva estructura, amb l'obligació que el sòl no romangui mai nu al llarg de tot l'any. Així mateix, s'han de tenir en compte les recomanacions de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural que recull el catàleg publicat de "Bones pràctiques agronòmiques per a la prevenció de Xylella fastidiosa".
- Així mateix, en la mateixa pràctica, es permet el següent:
 - De manera excepcional, es permetrà aplicar productes fitosanitaris sobre la coberta en els casos en què la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural ho determini per raons de prevenció, control o erradicació de plagues.
 - A causa de la manca actual de precipitacions, es rebaixa el període obligatori en el qual la coberta vegetal ha de romandre viva tres mesos.
 - S'ha de complir el compromís anual d'establir o mantenir sobre el terreny una coberta vegetal espontània o sembrada durant tot l'any, ja sigui viva o agostejada, de manera que el sòl no romangui nu en cap moment de l'any. La coberta romandrà viva sobre el terreny durant un període mínim de tres mesos, dins del període comprès entre l'1 de novembre i l'1 de març.
 - Quant a la pràctica de cobertes inertes de restes de poda en cultius llenyosos, es permeten tasques superficials poc profundes que no suposin el volteig del sòl, la modificació de la seva estructura o la desaparició de la coberta, amb l'obligació que el sòl no romangui mai nu al llarg de tot l'any.
 - En el supòsit que la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural declari l'existència d'una plaga sobre les restes de poda, la gestió d'aquestes restes es farà conforme a la regulació o les recomanacions que hi hagi per a cada una dels tipus de plaga present. Es preveuen les situacions excepcionals següents en cas que així ho indiqui la Direcció General d'Agricultura,

Ramaderia i Desenvolupament Rural:

1. Es permetrà l'aplicació de fitosanitaris sobre la coberta inerta vegetal de restes de poda.
2. Es permetrà la retirada de les restes de poda.
3. Es permetrà l'enterrament de les restes de poda després de tractar-les.

a) L'objectiu específic de l'ecorègim és l'Objectiu Estratègic 4, acció contra el canvi climàtic, i, concretament, millorar la gestió i sostenibilitat de les superfícies dels cultius llenyosos mitjançant l'increment del contingut de carboni al sòl, la millora de la seva estructura, la disminució dels gasos amb efecte d'hivernacle, així com reduir l'erosió i la desertificació. Pastar la vegetació espontània o sembrada entre fileres de cultius llenyosos permet accelerar el compostatge de la biomassa generada, fer la matèria orgànica més estable, millorar l'estructura del sòl, disminuir la generació de gasos amb efecte d'hivernacle (ja que, d'una banda, s'evita l'emissió associada a l'aliment equivalent del ramat i, de l'altra, s'evita l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle de la sega o de la trituració) i mantenir l'antic sistema mediterrani de producció extensiva. Per tant, per a aquest ecorègim, es permet el pasturatge extensiu entre fileres de cultius permanents, de manera que es permeti l'aprofitament de la vegetació espontània o sembrada en aquestes superfícies.

1.4. Ecorègim d'agroecologia: espais de biodiversitat

No es permetrà aplicar fertilitzants ni productes fitosanitaris sobre les superfícies d'espais de biodiversitat en terres de cultiu i cultius permanents. Només es permetrà aplicar productes fitosanitaris sobre aquestes superfícies en els casos en què la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural ho determini per motius de prevenció, control o erradicació de plagues.

SEGON. Aquesta resolució entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Interposició de recursos

Contra aquesta resolució, que no exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs d'alçada davant de la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva publicació, d'acord amb el que estableixen l'article 122 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 58 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Palma, 16 de desembre de 2022

La presidenta del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears

María Asunción Jacoba Pía de la Concha García-Mauriño

